# YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO

9 päivänä syyskuuta 2003 *

Asiassa C-361/01 P,

**Christina Kik**, edustajinaan advocaat E. H. Pijnacker Hordijk ja advocaat S. B. Noë, prosessiosoite Luxemburgissa,

valittajana,

jossa valittaja vaatii muutoksenhaussaan Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen (laajennettu neljäs jaosto) asiassa T-120/99, Kik vastaan SMHV, 12.7.2001 antaman tuomion (Kok. 1999, s. II-2235) kumoamista,

ja jossa vastapuolena ja muina asianosaisina ovat

**sisämarkkinoiden harmonisointivirasto (tavaramerkit ja mallit) (SMHV)**, asiamiehinään A. von Mühlendahl, O. Montalto ja J. Miranda de Sousa,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

jota tukee

**Euroopan yhteisöjen komissio**, asiamiehinään W. Wils ja N. Rasmussen, prosessiosoite Luxemburgissa,

väliintulijana muutoksenhakuasteessa,

**Helleenien tasavalta**, asiamiehinään A. Samoni-Rantou ja S. Vodina, prosessiosoite Luxemburgissa,

**Espanjan kuningaskunta**, asiamiehenään S. Ortiz Vaamonde, prosessiosoite Luxemburgissa,

ja

**Euroopan unionin neuvosto**, asiamiehinään G. Houttuin ja A. Lo Monaco,

väliintulijoina ensimmäisessä oikeusasteessa,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti G. C. Rodríguez Iglesias, jaostojen puheenjohtajat J.-P. Puissochet, M. Wathelet, R. Schintgen ja C. W. A. Timmermans sekä tuomarit C. Gulmann, D. A. O. Edward, A. La Pergola, P. Jann, V. Skouris, F. Macken, N. Colneric, S. von Bahr, J. N. Cunha Rodrigues ja A. Rosas (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: F. G. Jacobs,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies H. A. Rühl,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Kikin, edustajanaan E. H. Pijnacker Hordijk, sisämarkkinoiden harmonisointiviraston (tavaramerkit ja mallit) (SMHV), asiamiehinään A. von Mühlendahl, J. Miranda de Sousa ja S. Bonne, neuvoston, asiamiehinään G. Houttuin ja A. Lo Monaco, ja komission, asiamiehenään W. Wils, 26.11.2002 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 20.3.2003 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

**tuomion**

1 Christina Kik on yhteisöjen tuomioistuimeen 21.9.2001 toimittamallaan valituksella hakenut EY:n tuomioistuimen perussäännön 49 artiklan nojalla muutosta yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-120/99, Kik vastaan SMHV, 12.7.2001 antamaan tuomioon (Kok. 2001, s. II-2235; jäljempänä valituksenalainen tuomio), jolla se hylkäsi Kikin kanteen, jossa tämä vaati sitä kumoamaan sisämarkkinoiden harmonisointiviraston (tavaramerkit ja mallit) (jäljempänä virasto) kolmannen valituslautakunnan 19.3.1999 tekemän päätöksen, jolla valituslautakunta oli hylännyt Kikin valituksen tutkijan päätöksestä evätä sanamerkin KIK rekisteröinti yhteisön tavaramerkiksi (jäljempänä riidanalainen päätös).

**Asiaa koskevat oikeussäännöt**

2 EY:n perustamissopimuksen 217 artiklassa (josta on tullut EY 290 artikla) määrätään seuraavaa:

"Neuvosto vahvistaa yksimielisesti yhteisön toimielimissä käytettäviä kieliä koskevan sääntelyn, sanotun kuitenkaan rajoittamatta yhteisön tuomioistuimen työjärjestyksen määräysten soveltamista."

3 Euroopan talousyhteisössä käytettäviä kieliä koskevista sääntelyistä 15 päivänä huhtikuuta 1958 annetun neuvoston asetuksen N:o 1 (EYVL 1958, 17, s. 385),

sellaisena kuin se on muutettuna eri liittymissopimuksilla ja viimeksi asiakirjalla Itävallan tasavallan, Suomen tasavallan ja Ruotsin kuningaskunnan liittymisehdoista ja niiden sopimusten mukautuksista, joihin Euroopan unioni perustuu (EYVL 1994, C 241, s. 21 ja EYVL 1995, L 1, s. 1), 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Unionin toimielinten viralliset ja työkielet ovat englannin, espanjan, hollannin, italian, kreikan, portugalin, ranskan, ruotsin, saksan, suomen ja tanskan kieli."

4 Asetuksen N:o 1 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltion tai jäsenvaltion lainkäyttövaltaan kuuluvan henkilön yhteisön toimielimille osoittamat asiakirjat laaditaan millä tahansa virallisella kielellä lähettäjän valinnan mukaan. Vastaus laaditaan samalla kielellä."

5 Asetuksen N:o 1 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Asetukset ja muut yleisesti sovellettavat säädökset laaditaan yhdellätoista virallisella kielellä."

6 Asetuksen N:o 1 5 artiklassa säädetään seuraavaa:

"*Euroopan yhteisöjen virallinen lehti* julkaistaan yhdellätoista virallisella kielellä."

Nizzan sopimuksen voimaantulon jälkeen tästä nimestä on Nizzan sopimuksen 2 artiklan 38 kohdan mukaisesti tullut *Euroopan unionin virallinen lehti.*

7 Virasto perustettiin yhteisön tavaramerkistä 20 päivänä joulukuuta 1993 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 40/94 (EYVL 1994, L 11, s. 1). Viraston menettelyissä käytettävistä kielistä säädetään asetuksen 115 artiklassa, joka kuuluu seuraavasti:

"1. Yhteisön tavaramerkkiä koskevat hakemukset jätetään yhdellä Euroopan yhteisöjen virallisella kielellä.

2. Viraston kielet ovat englanti, espanja, italia, ranska ja saksa.

3. Hakijan on ilmoitettava toinen kieli, joka on viraston kieli ja jonka hän hyväksyy mahdollisessa menettelyssä käytettäväksi kieleksi väite-, menettämis- ja [mitättömyys]menettelyissä.

Jos hakemus on jätetty kielellä, joka ei ole viraston kieli, viraston on huolehdittava 26 artiklan 1 kohdassa kuvaillun hakemuksen kääntämisestä hakijan ilmoittamalle kielelle.

4. Jos yhteisön tavaramerkin hakija on ainoa osapuoli viraston menettelyssä, menettelyn kieli on yhteisön tavaramerkkiä koskevaa hakemusta jätettäessä käytetty kieli. Jos hakemus on jätetty muulla kuin jollakin viraston kielellä, virasto voi lähettää kirjallisia tiedonantoja hakijalle tämän hakemuksessa ilmoittamalla toisella kielellä.

5. Väite ja menettämistä tai mitättömyyttä koskeva vaatimus on jätettävä jollakin viraston kielellä.

6. Jos väitteeseen tai menettämistä tai mitättömyyttä koskevaan vaatimukseen 5 kohdan mukaisesti valittu kieli on tavaramerkkihakemuksen kieli tai toinen tätä hakemusta jätettäessä ilmoitettu kieli, tämä kieli on menettelyssä käytettävä kieli.

Jos väitteeseen tai menettämistä tai mitättömyyttä koskevaan vaatimukseen 5 kohdan mukaisesti valittu kieli ei ole tavaramerkkihakemuksen kieli eikä toinen tätä hakemusta jätettäessä ilmoitettu kieli, väitteen tai menettämistä tai mitättömyyttä koskevan vaatimuksen esittäjän on omalla kustannuksellaan toimitettava asiakirjasta käännös joko tavaramerkkihakemuksen kielellä, jos se on jokin viraston kielistä, tai toisella tavaramerkkihakemusta jätettäessä ilmoitetulla kielellä; käännös on toimitettava täytäntöönpanoasetuksessa säädetyssä määräajassa. Kielestä, jolle asiakirja on käännetty, tulee siten menettelyssä käytettävä kieli.

7. Väite-, menettämis-, mitättömyys- ja muutoksenhakumenettelyn osapuolet voivat sopia jonkun muun Euroopan yhteisöjen virallisen kielen käyttämisestä menettelyssä."

8 Asetuksen N:o 40/94 täytäntöönpanosta 13 päivänä joulukuuta 1995 annetun komission asetuksen (EY) N:o 2868/95 (EYVL L 303, s. 1) 1 artiklan I osastossa on tietty määrä "sääntöjä". Hakemuksen sisältöä koskevan 1 säännön 1 kohdan j alakohdassa toistetaan asetuksen N:o 40/94 115 artiklan 3 kohdassa säädetty velvollisuus, jonka mukaan yhteisön tavaramerkkiä koskevassa rekisteröintihakemuksessa on ilmoitettava "toinen kieli".

## Riidan tosiseikat

9 Riidan tosiseikat on kuvattu valituksenalaisessa tuomiossa seuraavasti:

"3 Kantaja, joka on Alankomaissa, teollisoikeuksiin erikoistuneessa toimistossa työskentelevä asianajaja ja tavaramerkkiasiamies, haki 15.5.1996 virastolta yhteisön tavaramerkkiä asetuksen N:o 40/94 perusteella.

4 Merkki, jolle rekisteröintiä haettiin, on sana KIK.

5 Palvelut, joita varten rekisteröintiä haettiin, kuuluvat tavaroiden ja palvelujen kansainvälistä luokitusta tavaramerkkien rekisteröimistä varten koskevaan, 15 päivänä kesäkuuta 1957 tehtyyn Nizzan sopimukseen, sellaisena kuin se on tarkistettuna ja muutettuna, pohjautuvan luokituksen luokkaan 42.

6 Kantaja oli hollanninkielisessä hakemuksessaan ilmoittanut hollannin myös 'toiseksi kieleksi'.

7 Tutkija hylkäsi 20.3.1998 hakemuksen siitä syystä, että kantaja ei ollut täyttänyt kieliin liittyvää muotovaatimusta eli hän ei ollut ilmoittanut englantia, espanjaa, italiaa, ranskaa tai saksaa 'toiseksi kieleksi'.

8 Kantaja haki 4.5.1998 muutosta tutkijan päätökseen sillä perusteella, että tutkijan päätös, jolla kantajan rekisteröintihakemus oli hylätty, oli lainvastainen, koska se perustui lainvastaisiin asetuksen säännöksiin. Kantaja haki muutosta hollanniksi sekä varauksin englanniksi.

9 Valitus siirrettiin 2.6.1998 viraston valituslautakuntaan.

10 Valitus hylättiin 19.3.1999 tehdyllä päätöksellä — — siitä syystä, että kantaja oli ilmoittanut 'toiseksi kieleksi' saman kielen, jolla kantaja oli jättänyt rekisteröintihakemuksen, minkä vuoksi hakemuksessa katsottiin olevan muotovirhe, eikä varsinaisena hylkäämisperusteena käytetty sitä kantajan toista virhettä, että hän ei ollut ilmoittanut 'toiseksi kieleksi' yhtä viraston viidestä kielestä. — — "

**Menettely ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ja valituksenalainen tuomio**

10 Kumoamiskanne jätettiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 19.5.1999.

11 Helleenien tasavalta tuki oikeudenkäynnissä väliintulijana kantajan vaatimuksia.

12 Espanjan kuningaskunta ja Euroopan unionin neuvosto tukivat oikeudenkäynnissä väliintulijoina ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa vastaajana olleen viraston vaatimuksia.

13 Valituksenalaisessa tuomiossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tutki aluksi viraston tekemän oikeudenkäyntiväitteen. Virasto esitti, että koska kanteella pyrittiin siihen, että lainvastaisuusväitteen avulla vahvistetaan asetuksen N:o 40/94 115 artiklan lainvastaisuus, kanne oli jätettävä tutkimatta, sillä riidanalaisen päätöksen ja lainvastaisuusväitteen kohteena olevan säännöksen eli 115 artiklan 3 kohdan välillä ei ollut oikeudellista yhteyttä. Näin oli viraston mukaan siksi, että valittajan hakemus hylättiin virastossa sillä perusteella, että hän ei ollut valinnut mitään "toista kieltä" kyseisessä säännöksessä edellytetyllä tavalla, eikä sillä perusteella, että hän ei ollut ilmoittanut yhtä viraston kielistä "toiseksi kieleksi".

14 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistutti valituksenalaisen tuomion 24 kohdassa, että valittaja oli ilmoittanut hollannin "toiseksi kieleksi", ja se katsoi, että kysymys sen säännöksen laillisuudesta, jolla velvoitetaan ilmoittamaan "toiseksi kieleksi" jokin muu kieli kuin se, jolla hakemus on jätetty, ei eroa siitä kysymyksestä, onko lainvastaista, että hollantia tai tiettyjä muita yhteisön

virallisia kieliä ei saa ilmoittaa "toiseksi kieleksi". Tämän vuoksi se katsoi valituksenalaisen tuomion 25 kohdassa, että juuri asetuksen N:o 40/94 115 artiklan 3 kohdan — jonka perusteella hakijan tulee hyväksyä se, että hänellä ei automaattisesti ole oikeutta käyttää kaikissa virastossa käytävissä menettelyissä hakemuksen kieltä — laillisuus on ollut riidanalaisen päätöksen välittömänä perustana, ja juuri tämän säännöksen laillisuuden kantaja on asettanut kyseenalaiseksi tekemällään lainvastaisuusväitteellä.

15 Viraston esittämän oikeudenkäyntiväitteen tutkimisen päätteeksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 32 ja 33 kohdassa seuraavaa:

"32 Kaiken edellä esitetyn perusteella on todettava, että siltä osin kuin lainvastaisuusväite, jonka kantaja on esittänyt riidanalaisen päätöksen kumoamiseksi tai muuttamiseksi nostamansa kanteen tueksi, koskee asetuksen N:o 40/94 115 artiklan 3 kohtaa ja asetuksen N:o 2868/95 1 artiklan 1 säännön 1 kohdan j alakohtaa kohtaa, tämä väite on tutkittava. Tältä osin lainvastaisuusväite koskee näissä säännöksissä säädettyä velvollisuutta, jonka laajuutta ja oikeusvaikutuksia on täsmennetty tietyissä muissa asetuksen N:o 40/94 115 artiklan kohdissa.

33 Sitä vastoin kantajan lainvastaisuusväitettä ei voida ottaa tutkittavaksi siltä osin, kuin se koskee asetuksen N:o 40/94 115 artiklan muita säännöksiä. Asetuksen N:o 40/94 115 artiklaan sisältyvät muut säännökset eivät ole olleet riidanalaisen päätöksen perustana, koska päätös koski ainoastaan rekisteröintihakemusta ja hakijan velvollisuutta ilmoittaa toinen kieli, jonka hän hyväksyy mahdolliseksi menettelykieleksi häntä vastaan mahdollisesti vireille saatettavien väite-, menettämis- ja mitättömyysmenettelyiden osalta."

16 Tämän jälkeen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tutki pääasian osalta ensinnäkin, onko yhteisön oikeudessa olemassa periaatetta, jonka mukaan Euroopan yhteisöjen virallisia kieliä ei saa syrjiä. Valituksenalaisen tuomion 58 ja 59 kohdassa se totesi seuraavaa:

"58 Ensinnäkin on todettava, että asetus N:o 1 on johdettua oikeutta ja perustuu oikeudellisesti [EY:n] perustamissopimuksen 217 artiklaan [josta on tullut EY 290 artikla]. Jos katsottaisiin, kuten kantaja, että asetuksessa N:o 1 ilmaistaan yhteisön oikeuteen sisältyvä kielten yhdenvertaisuuden periaate, josta ei voida poiketa edes neuvoston myöhemmällä asetuksella, unohdettaisiin, että asetus N:o 1 on johdettua oikeutta. Toiseksi on todettava, etteivät jäsenvaltiot ole perustamissopimuksessa sopineet yhteisön toimielimiä ja muita elimiä varten kieliä koskevista järjestelyistä, vaan perustamissopimuksen 217 artiklassa annetaan neuvostolle mahdollisuus yksimielisellä päätöksellä päättää toimielinten kieliä koskevista järjestelyistä ja muuttaa niitä sekä luoda kieliä koskevia toisenlaisia järjestelyitä. Tässä artiklassa ei määrätä, että neuvoston kerran jo päättämää järjestelyä ei voitaisi myöhemmin enää muuttaa. Näin ollen asetuksessa N:o 1 säädettyä kieliä koskevaa järjestelyä ei voida rinnastaa yhteisön oikeuden periaatteeseen.

59 Tästä seuraa, ettei kantaja voi vedota [EY:n] perustamissopimuksen 6 artiklaan [josta on muutettuna tullut EY 12 artikla] yhdessä asetuksen N:o 1 kanssa se osoittamiseksi, että asetuksen N:o 40/94 115 artikla olisi lainvastainen."

17 Toiseksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tutki, onko asetuksen N:o 40/94 115 artiklan 3 kohta syrjintäkiellon periaatteen vastainen. Tältä osin se totesi seuraavaa:

"60 Siitä yhteisön tavaramerkin rekisteröinnin hakijalle asetuksen N:o 40/94 115 artiklan 3 kohdassa ja asetuksen N:o 2868/95 1 artiklan 1 säännön

1 kohdan j alakohdassa asetetusta velvollisuudesta, jonka mukaan hänen tulee 'ilmoittaa toinen kieli, joka on viraston kieli ja jonka hän hyväksyy mahdollisessa menettelyssä käytettäväksi kieleksi väite-, menettämis- ja peruuttamismenettelyissä', on todettava, että vastoin kantajan ja Kreikan hallituksen väitteitä näillä säännöksillä ei loukata syrjintäkiellon periaatetta.

61 Ensinnäkin asetuksen N:o 40/94 115 artiklan 3 kohdan sanamuodosta käy ilmi, että ilmoittaessaan toisen kielen hakija hyväksyy vain sen, että tätä kieltä voidaan käyttää menettelykielenä väite-, menettämis- ja mitättömyysmenettelyissä. Tästä seuraa, kuten asetuksen N:o 40/94 115 artiklan 4 kohdan ensimmäisessä virkkeessä todetaan, että niin kauan kuin hakija on ainoa osapuoli viraston menettelyssä, menettelykielenä on rekisteröintihakemusta jätettäessä käytetty kieli. Näin ollen näiden menettelyjen osalta asetuksessa N:o 40/94 ei säädetä, että eri kieliä kohdeltaisiin eri tavoin, koska asetuksella juuri taataan, että sitä kieltä, jolla hakemus on jätetty, käytetään menettelykielenä ja näin ollen sinä kielenä, jolla menettelyyn liittyvät päätökset on laadittava.

62 Siltä osin kuin asetuksen N:o 40/94 115 artiklan 3 kohdan mukaan hakijan on ilmoitettava toinen kieli, jotta sitä mahdollisesti voitaisiin käyttää menettelykielenä väite-, menettämis- ja mitättömyysmenettelyissä, on todettava, että tällä säännöksellä on pyritty siihen hyväksyttävään tavoitteeseen, että löydettäisiin kieliä koskeva ratkaisu sellaisissa tapauksissa, joissa useamman osapuolen välisessä väite-, menettämis- tai mitättömyysmenettelyissä osapuolet eivät ole valinneet samaa kieltä eivätkä oma-aloitteisesti pääse yhteisymmärrykseen menettelykielestä. Viimeksi mainitun osalta on huomautettava vielä, että asetuksen N:o 40/94 115 artiklan 7 kohdan mukaan väite-, menettämis- ja mitättömyysmenettelyiden osapuolet voivat yhteisen sopimuksen perusteella ilmoittaa minkä tahansa Euroopan yhteisöjen virallisista kielistä menettelykieleksi; tämä on mahdollisuus, joka soveltuu erityisesti niille osapuolille, joiden suosima kieli on sama.

63 Pyrkiessään määrittämään, mikä on menettelykielenä siinä tapauksessa, että eri kielet valinneet osapuolet eivät pääse yhteisymmärrykseen menettelyssä käytettävästä kielestä, neuvosto on tehnyt tarkoituksenmukaisen ja päämääräänsä oikein suhteutetun valinnan, vaikka se onkin päätynyt kohtelemaan yhteisön virallisia kieliä eri tavoin. Asetuksen N:o 40/94 115 artiklan 3 kohta antaa yhtäältä tavaramerkkirekisteröinnin hakijalle tilaisuuden valita väite-, menettämis- tai mitättömyysmenettelyissä käytettäväksi kieleksi yhden niistä kielistä, joita osataan eniten Euroopan yhteisössä, sen tilanteen varalta, että hakijan ensimmäiseksi kieleksi valitsema kieli ei ole menettelyn toisen osapuolen valitsema kieli. Toisaalta rajatessaan tuon valinnan ainoastaan sellaisiin kieliin, joita osataan eniten Euroopan yhteisössä, ja pyrkiessään näin estämään sen, että menettelykielenä olisi täysin erilainen kieli kuin ne kielet, joita menettelyn toinen osapuoli osaa, neuvosto ei ole ylittänyt sitä, mikä oli tarpeen tavoitellun päämäärän saavuttamiseksi (asia 222/84, Johnston, tuomio 15.5.1986, Kok. 1986, s. 1651, 38 kohta; Kok. Ep. VIII, s. 621 ja asia C-285/98, Kreil, tuomio 11.1.2000, Kok. 2000, s. I-69, 23 kohta).

64 Lopuksi on vielä todettava, että kantaja ja Kreikan hallitus eivät voi vedota [EY:n] perustamissopimuksen 8 d artiklaan (josta on muutettuna tullut EY 21 artikla) Amsterdamin sopimuksella lisättyyn kohtaan, jonka mukaan 'jokainen unionin kansalainen voi kirjoittaa tässä artiklassa tai [EY] 7 artiklassa tarkoitetulle toimielimelle tai elimelle jollakin [EY] 314 artiklassa mainitulla kielellä ja saada vastauksen samalla kielellä'. EY 21 artiklassa viitataan parlamenttiin ja oikeusasiamieheen, ja EY 7 artiklassa mainitaan parlamentti, neuvosto, komissio, yhteisön tuomioistuin, tilintarkastustuomioistuin, talous- ja sosiaalikomitea ja alueiden komitea. Vaikka kyseessä oleva virkettä ajallisesti sovellettaisiinkin tämän tuomion kohteena olevaan tapaukseen, ei virastoa ole mainittu EY 7 ja EY 21 artiklassa tarkoitettujen toimielinten ja muiden elinten joukossa."

18 Tällä perusteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi kanteen.

## Menettely yhteisöjen tuomioistuimessa sekä asianosaisten ja väliintulijoiden vaatimukset

19 Kikin lakimies ilmoitti 25.1.2002 päivätyllä kirjeellään yhteisöjen tuomioistuimelle hänen päämiehensä kuolemasta ja totesi samalla, että prosessia jatketaan hänen perillistensä ja testamentinsaajien nimissä. Hän totesi myös, että Alankomaiden siviilioikeuden mukaan yhteisön tavaramerkkiä koskeva rekisteröintihakemus on varallisuusoikeus, joka kuuluu Kikin kuolinpesään, ja että testamentin toimeenpanija, joka on toimivaltainen edustamaan perillisiä ja testamentinsaajia, oli valtuuttanut hänet jatkamaan prosessia. Jäljempänä tässä tuomiossa sanalla valittaja viitataan hänen perillisiinsä ja testamentinsaajiin.

20 Komissio pyysi yhteisöjen tuomioistuimeen 18.12.2001 jättämällään kirjelmällä lupaa saada osallistua muutoksenhakumenettelyyn tukeakseen viraston vaatimuksia. Tämä hakemus hyväksyttiin yhteisöjen tuomioistuimen presidentin määräyksellä 18.3.2002.

21 Valittaja vaatii, että valituksenalainen tuomio kumotaan, hänen ensimmäisessä oikeusasteessa esittämänsä vaatimus riidanalaisen päätöksen kumoamisesta hyväksytään ja että virasto velvoitetaan korvaamaan asian käsittelystä ensimmäisessä oikeusasteessa ja muutoksenhakuasteessa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

22 Helleenien tasavalta vaatii myös, että valituksenalainen tuomio kumotaan ja että kaikki valittajan vaatimukset hyväksytään.

23 Virasto, Espanjan kuningaskunta ja komissio vaativat, että valitus hylätään ja että valituksenalainen tuomio pysytetään.

24 Neuvosto vaatii ensisijaisesti, että valitus jätetään tutkimatta, ja toissijaisesti, että valitus hylätään perusteettomana, ja molempien tilanteiden osalta se vaatii, että valittaja velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

## Valitus

25 Valittaja on esittänyt kaksi valitusperustetta. Ensimmäinen koskee sitä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tulkinnut virheellisesti asetuksen N:o 40/94 115 artiklaa. Toinen koskee sitä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on rikkonut yhteisön oikeutta ja erityisesti perustamissopimuksen 6 artiklaa, kun se ei ole todennut asetuksen N:o 40/94 115 artiklaa lainvastaiseksi.

### *Ensimmäinen valitusperuste, joka koskee asetuksen N:o 40/94 115 artiklan virheellistä soveltamista*

#### Asianosaisten ja väliintulijoiden lausumat

26 Valittaja väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on erehtynyt yhteisön oikeuden sisällöstä tulkitsemalla virheellisesti asetuksen N:o 40/94 115 artiklaa, joka sisältää viraston kieliä koskevan sääntelyn. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tulkinnassa ei valittajan mukaan oteta huomioon tämän artiklan 4 kohdan toista virkettä, jossa säädetään seuraavaa: "Jos hakemus on jätetty muulla kuin jollakin viraston kielellä, virasto voi lähettää kirjallisia tiedonantoja hakijalle tämän hakemuksessa ilmoittamalla toisella kielellä." Valituksenalainen tuomio perustuu tähän virheelliseen tulkintaan, joten se on tästä syystä kumottava.

27 Valittaja esittää, että kuten viraston edustaja on asian suullisessa käsittelyssä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa todennut, virasto on käyttänyt aina koko menettelyssä — eli myös tutkiessaan yhteisön tavaramerkin rekisteröinnin ehdottomia ja suhteellisia hylkäysperusteita — mahdollisuutta käyttää hakemuksessa mainittua toista kieltä, jos hakemusta ei ole tehty yhdellä viraston kielistä. Hakija saa hakemuskielellä ainoastaan ilmoituksen tavaramerkin kirjaamisesta yhteisön tavaramerkkirekisteriin rekisteröintimenettelyn päätteeksi.

28 Valittaja väittää, että kun otetaan huomioon se, miten asetuksen N:o 40/94 115 artiklaa pitäisi tulkita, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen valituksenalaisen tuomion 61 kohdassa tekemä päätelmä, jonka mukaan asetus ei itsessään mitenkään merkitse kielten erilaista kohtelua, koska niissä viraston menettelyissä, joissa hakija on ainoa osapuoli, menettelyn kielenä on yhteisön tavaramerkin rekisteröintihakemusta jätettäessä käytetty kieli, on ilmeisen virheellinen.

29 Virasto, Espanjan kuningaskunta ja neuvosto väittävät, ettei ensimmäistä valitusperustetta voida ottaa tutkittavaksi siltä osin kuin se koskee asetuksen N:o 40/94 115 artiklan 4 kohdan toista virkettä; ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin otti nimittäin valituksenalaisen tuomion 32 kohdassa tutkittavaksi lainvastaisuusväitteen ainoastaan 115 artiklan 3 kohdan osalta tai sellaisten muiden tämän artiklan kohtien osalta, joissa selvennetään 3 kohdassa ilmaistua velvollisuutta. Viraston ja Espanjan kuningaskunnan mukaan valittaja ei ole riitauttanut tätä valituksenalaisen tuomion 32 kohtaa. Lisäksi neuvoston mukaan asetuksen N:o 40/94 115 artiklan 4 kohdan toista virkettä ei voida pitää säännöksenä, jolla selvennetään sen velvollisuuden laajuutta ja oikeusvaikutuksia, jonka mukaan yhteisön tavaramerkkiä koskevassa hakemuslomakkeessa on mainittava jokin muu kuin tässä hakemuksessa käytetty kieli.

30 Asiakysymyksen osalta virasto, neuvosto ja komissio esittävät, että valituksenalaisen tuomion 61 kohdasta on pääteltävissä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tarkastellut oikeudellisesti asetuksen N:o 40/94 115 artiklan 4 kohtaa kokonaisuudessaan eli myös tämän kohdan toista virkettä.

31 Virasto katsoo, että valittaja yliarvioi asetuksen N:o 40/94 115 artiklan 4 kohdan toisen virkkeen soveltamisen merkitystä ja käytännön seurauksia yhteisön tavaramerkin hakijoiden kannalta. Toisin kuin valittaja väittää, viraston mahdollisuus lähettää kirjallisia tiedonantoja hakijalle hänen valitsemallaan toisella kielellä ei merkitse sitä, että kaikki seuraavat menettelyvaiheet käytäisiin tällä toisella kielellä tai että hakija ei saisi hakemuskielellä muuta kuin ilmoituksen tavaramerkin kirjaamisesta yhteisön tavaramerkkirekisteriin.

32 Viraston mukaan valittaja ei näin väittäessään ota huomioon sitä, että yli 98 prosenttia niistä luonnollisista henkilöistä ja oikeushenkilöistä, jotka hakevat yhteisön tavaramerkin rekisteröintiä, käyttävät hakemuksen tekemiseen ammattimaista asiamiestä, jonka hakijat voivat vapaasti valita yhteisön alueella toimivista asiamiehistä. Virasto muistuttaa myös, että henkilöt, jotka jättävät rekisteröintihakemuksen muulla kuin viraston kielellä, säilyttävät oikeutensa käyttää hakemuskieltä, kun he ovat kirjallisesti tai suullisesti yhteydessä virastoon, niin kauan kuin he ovat ainoana osapuolena menettelyssä.

33 Virasto korostaa, että sillä oleva mahdollisuus lähettää kirjallisia tiedonantoja yhteisön tavaramerkin hakijan valitsemalla toisella kielellä on ainoastaan toimintamahdollisuus; jos hakija haluaa, että kaikki kirjalliset tiedonannot lähetetään hänelle hakemuskielellä niin kauan kuin hän on ainoa osapuoli menettelyssä, virasto voi hylätä tällaisen pyynnön vain painavista ja pakottavista syistä.

34 Virasto esittää tältä osin, että se ei tulkitse asetuksen N:o 40/94 115 artiklan 4 kohtaa samalla tavalla kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin. Valituksenalaisen tuomion 61 kohdan kolmannesta virkkeestä nimittäin ilmenee, että hakemuskieltä olisi käytettävä menettelyn kielenä ja näin ollen sinä kielenä, jolla menettelyyn liittyvät päätökset on laadittava. Virasto puolestaan katsoo, että ilmaus "kirjalliset tiedonannot", joka sisältyy asetuksen N:o 40/94 115 artiklan 4 kohdan toiseen virkkeeseen, kattaa kaikenlaiset viraston kirjalliset toimet, mukaan lukien menettelyyn liittyvät päätökset.

35 Viraston mukaan edellä mainittua ilmausta "menettelyyn liittyvät päätökset" on vaikea määritellä, ja se mainitsee esimerkkinä kirjeen, jolla virasto kehottaa yhteisön tavaramerkin hakijaa korjaamaan tietyt puutteet asetuksen N:o 2868/95 9 säännön 3 kohdan mukaisesti. Tällaisesta kirjeestä ei voida valittaa, mutta jos hakija ei korjaa sille ilmoitettuja puutteita, virasto tekee hakemuksen hylkäämisestä valituskelpoisen päätöksen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tulkinta 115 artiklasta saattaa aiheuttaa sekaannusta hakijoiden keskuudessa, koska he saavat asiakirjoja, jotka on toisinaan laadittu hakemuskielellä ja toisinaan taas toisella kielellä.

36 Virasto korostaa myös sitä, että se toimii tällä tavoin yhteisön tavaramerkin hakijan epäsuoran suostumuksen perusteella ja että vaikka hakemuksia on tehty paljon, tämä on ensimmäinen kerta, kun kieliä koskeva sääntely riitautetaan. Virasto toteaa, että se voi tarvittaessa vastaisuudessa pyytää hakijalta nimenomaista suostumusta siihen, että se voi käyttää toista kieltä kirjallisiin tiedonantoihin, sellaisina kuin virasto ne ymmärtää.

37 Neuvosto katsoo, että viraston asetuksen N:o 40/94 115 artiklan 4 kohdan toisesta virkkeestä tekemä tulkinta, jonka pohjalta se on soveltanut tätä säännöstä tietyllä tavalla, ei voi missään tapauksessa vaikuttaa tämän artiklan laillisuuteen.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

38 Heti aluksi on tuotava esiin se, että toisin kuin virasto, neuvosto ja Espanjan kuningaskunta oikeudenkäyntiväitteen osalta katsovat, valittaja riitauttaa ensimmäisellä valitusperusteellaan sen tulkinnan, jonka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt valituksenalaisen tuomion 61 kohdassa asetuksen N:o 40/94 115 artiklasta, eli valittaja väittää, että kyseinen tuomioistuin ei ole ottanut huomioon tämän artiklan 4 kohdan toista virkettä, mutta hän ei väitä, että tämä säännös sinänsä olisi lainvastainen.

39 Joka tapauksessa valituksenalaisen tuomion 32 ja 33 kohdasta ilmenee, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on ottanut tutkittavaksi lainvastaisuusväitteen paitsi siltä osin kuin se koskee asetuksen N:o 40/94 115 artiklan 3 kohdassa säädettyä velvollisuutta ilmoittaa toinen kieli myös siltä osin kuin tämän velvollisuuden laajuutta ja oikeusvaikutuksia on täsmennetty tämän artiklan tietyissä muissa kohdissa.

40 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei näin ollen ole sulkenut pois sitä, että myös asetuksen N:o 40/94 115 artiklan 4 kohdan toisen virkkeen laillisuus kyseenalaistetaan; kyseinen säännös on nimittäin yksi niistä säännöksistä, joissa määritetään toisen kielen valitsemista koskevan velvollisuuden laajuutta ja oikeusvaikutuksia, koska tässä säännöksessä todetaan, että "jos hakemus on jätetty muulla kuin jollakin viraston kielellä, virasto voi lähettää kirjallisia tiedonantoja hakijalle tämän hakemuksessa ilmoittamalla toisella kielellä".

41 Tästä seuraa, että ensimmäinen valitusperuste voidaan ottaa tutkittavaksi.

42 Tämän valitusperusteen asiasisällön osalta on todettava, että valitusperuste koskee lähinnä sitä, miten virasto on tulkinnut ja soveltanut asetuksen N:o 40/94 115 artiklan 4 kohdan toista virkettä, minkä on väitetty olevan seikka, jota ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole ottanut huomioon valituksenalaisen tuomion 61 kohdassa esittämässään päättelyssä.

43 Valittaja väittää tältä osin, että virasto suorittaa menettelyn, jossa yhteisön tavaramerkkiä haetaan, lähes kokonaisuudessaan hakijan ilmoittamalla toisella kielellä. Virasto ei ole kiistänyt tätä, mutta se esittää sen sijaan, että se ei ole samaa mieltä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kanssa asetuksen N:o 40/94 115 artiklan 4 kohdan tulkinnasta, koska virasto tulkitsee tätä säännöstä niin, että kaikkia menettelyyn liittyviä päätöksiä ei välttämättä ole laadittava menettelyn kielellä ja että tietyt näistä kuuluvat samassa säännöksessä mainittuihin "kirjallisiin tiedonantoihin".

44 Aluksi on syytä täsmentää, miten asetuksen N:o 40/94 115 artiklan 4 kohtaa on tulkittava.

45 Tämän säännöksen mukaan menettelyn kielenä virastossa on yhteisön tavaramerkkiä koskevaa hakemusta jätettäessä käytetty kieli, mutta virasto voi käyttää hakijan valitsemaa toista kieltä lähettäessään hänelle kirjallisia tiedonantoja. Tästä säännöksestä ilmenee, että mahdollisuus käyttää toista kieltä kirjallisissa tiedonannoissa on poikkeus siitä pääsäännöstä, jonka mukaan virasto käyttää

menettelyn kieltä, ja kirjallisten tiedonantojen käsitettä on siksi tulkittava suppeasti.

46 Koska menettely käsittää kaikki ne toimet, jotka on suoritettava hakemuksen käsittelemiseksi, tästä seuraa, että varsinaisia menettelytoimia ja -asiakirjoja ovat kaikki ne toimet ja asiakirjat, joita yhteisön säännöstössä edellytetään tai joista siinä säädetään yhteisön tavaramerkkiä koskevan hakemuksen käsittelemisen osalta, ja myös ne, jotka ovat tarpeen hakemuksen käsittelemiseksi, olipa kyse ilmoituksista, korjauspyynnöistä, selvityspyynnöistä tai muista toimista. Toisin kuin virasto väittää, viraston on laadittava kaikki nämä asiakirjat sillä kielellä, jota on käytetty hakemusta jätettäessä.

47 Vastakohtana menettelytoimille ja -asiakirjoille asetuksen N:o 40/94 115 artiklan 4 kohdan toisessa virkkeessä tarkoitettuja kirjallisia tiedonantoja ovat kaikki ne, joiden sisältöä ei voida rinnastaa menettelyasiakirjoihin, kuten asiakirjat, joiden liitteenä virasto lähettää menettelyasiakirjat tai joilla se antaa tietoja hakijoille.

48 Asetuksen N:o 40/94 115 artiklan 4 kohdasta tehtävän tulkinnan osalta on katsottava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on perustellusti päätellyt valituksenalaisen tuomion 61 kohdassa, että "asetuksessa N:o 40/94 ei säädetä, että eri kieliä kohdeltaisiin eri tavoin, koska asetuksella juuri taataan, että sitä kieltä, jolla hakemus on jätetty, käytetään menettelykielenä — — ".

49 Tästä seuraa, että valitusperuste, jonka mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen tämän säännöksen tulkinnassa, on hylättävä.

*Toinen valitusperuste, joka koskee yhteisön oikeuden ja erityisesti perustamissopimuksen 6 artiklan rikkomista*

Asianosaisten ja väliintulijoiden lausumat

50 Valittaja katsoo, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole ottanut huomioon yhteisön oikeutta ja erityisesti perustamissopimuksen 6 artiklaa, kun se on hylännyt kanteen siltä osin kuin kanteen mukaan asetuksen N:o 40/94 115 artiklan 2—6 kohtaan sisältyvä kieliä koskeva sääntely on kokonaisuudessaan lainvastainen.

51 Valittaja esittää ensinnäkin, että tällä sääntelyllä loukataan kielten yhdenvertaisuuden perusperiaatetta. Valittajan mukaan tämä periaate ilmenee useista yhteisön oikeuden oikeussäännöistä. Yksi näistä on EY:n perustamissopimuksen 248 artikla (josta on muutettuna tullut EY 314 artikla), jonka mukaan kaikki perustamissopimuksen kielet ovat todistusvoimaisia. Sama koskee asetusta N:o 1, jossa määritetään yhteisön viralliset kielet, koska sen mukaan jokainen jäsenvaltion kansalainen voi kirjoittaa toimielimelle yhdellä virallisista kielistä ja saada vastauksen tällä kielellä ja koska Euroopan yhteisöjen virallinen lehti ilmestyy yhdellätoista virallisella kielellä. EY:n perustamissopimuksen 8 d artiklan kolmannessa kohdassa, joka on lisätty tähän artiklaan Amsterdamin sopimuksella, vahvistetaan se, että jokainen unionin kansalainen voi kirjoittaa tässä artiklassa tai EY:n perustamissopimuksen 4 artiklassa (josta on tullut EY 7 artikla) tarkoitetulle toimielimelle tai elimelle jollakin perustamissopimuksen 248 artiklassa mainitulla kielellä ja voi saada vastauksen samalla kielellä. Valittaja viittaa myös yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneeseen oikeuskäytäntöön, joka koskee yhdenvertaisuusperiaatetta, jonka ilmaus perustamissopimuksen 6 artiklassa mainittu kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kielto on. Tämän oikeuskäytännön mukaan kieltä koskevia yksilöiden oikeuksia ja mahdollisuuksia on pidettävä erityisen tärkeinä.

52 Valittaja väittää, että asetuksen N:o 40/94 115 artiklaan sisältyvä kieliä koskeva sääntely on perustamissopimuksen 6 artiklan vastainen. Tämä sääntely merkitsee kieleen perustuvaa syrjintää ja näin ollen välillisesti myös kansalaisuuteen perustuvaa syrjintää, mikä on ristiriidassa perustamissopimuksen 6 artiklassa ilmaistun syrjintäkiellon kanssa.

53 Valittajan mukaan tällä kieliä koskevalla sääntelyllä asetetaan niiden jäsenvaltioiden kansalaiset, joiden kieli ei ole viraston työkieli, selvästi huonompaan asemaan kuin niiden jäsenvaltioiden kansalaiset, joiden kieli on viraston työkieli. Tämä koskee ennen kaikkea yhteisön tavaramerkkiä koskevia hakemuksia, koska käytännössä virasto käsittelee tällaiset hakemukset aina toisella kielellä silloin, kun hakemuskielenä ei ole yksi viraston kielistä. Lisäksi on huomattava, että tämä koskee myös väite-, menettämis- ja mitättömyysmenettelyä, sillä jos asianosaiset eivät ole tehneet asetuksen N:o 40/94 115 artiklan 7 kohdassa tarkoitettua sopimusta, näissä menettelyissä käytetään aina jotain viraston kielistä.

54 Tästä seuraa valittajan mukaan se, että kilpailu sisämarkkinoilla vääristyy, koska sen vuoksi, että yhteisön tavaramerkin hakija pitää parempana käyttää tavaramerkkiasiamiestä, jonka äidinkieli on yksi viraston työkielistä, ne tavaramerkkiasiamiehet, joiden äidinkieli ei ole tällainen kieli, joutuvat huonompaan kilpailuasemaan.

55 Lopuksi valittaja esittää, että kun otetaan huomioon yhteisön oikeuteen sisältyvän yhdenvertaisen kohtelun perusperiaatteen luonne, tämän periaatteen loukkaamista ei voida perustella pelkillä tarkoituksenmukaisuussyillä. Mikäli katsotaan, että loukkaamisen oikeuttaminen on mahdollista, on todettava, että tässä tapauksessa yhteisön lainsäätäjän valitsema ratkaisu ei ole tarkoitukseensa soveltuva ja oikeasuhteinen valinta.

56 Tältä osin valittaja väittää, että toimielimet eivät saa vedota täysin taloudellisluonteiseen tekijään, kuten lisäkääntäjistä aiheutuviin kustannuksiin, perustellakseen yhteisön oikeuden perusperiaatteiden rajoittamisen. Joka tapauksessa on katsottava, ettei neuvosto ole osoittanut, että syrjimätön kieliä koskeva sääntely vaikuttaisi suhteettomasti yhteisön varoihin. Lisäksi valittajan mukaan unionin toimielimet ja muut sen elimet ovat pystyneet jo vuosia kommunikoimaan kansalaisten kanssa kaikilla virallisilla kielillä, olipa kyse esimerkiksi yrityskauppavalvonnasta tai valtiontukia koskevista ilmoituksista. Valittaja viittaa esimerkkinä yhteisön kasvinjalostajanoikeuksista 27 päivänä heinäkuuta 1994 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 2100/94 (EYVL L 227, s. 1) perustettuun yhteisön kasvilajikevirastoon, joka toimii ongelmitta kaikilla virallisilla kielillä.

57 Vaikka katsottaisiin, että poikkeus yhdenvertaisen kohtelun periaatteeseen voidaan perustella käytännön syillä ja taloudellisilla näkökohdilla, asetukseen N:o 40/94 sisältyvä kieliä koskeva sääntely ei siltikään olisi valittajan mukaan oikeasuhteinen, koska ainoastaan yhden ainoan toisen kielen, kuten englannin, valitseminen olisi ollut vähemmän syrjivää ja olisi vääristänyt vähemmän kilpailua.

58 Toissijaisena perusteluna valittaja tuo esiin sen, että huomioon otettavana seikkana ei voida pitää sitä, että neuvosto on antanut asetuksen N:o 40/94 yksimielisesti, koska myös yhteisön lainsäätäjän on toiminnassaan noudatettava oikeussääntöjä.

59 Jos yhteisöjen tuomioistuin hyväksyisi sen, että asetuksen N:o 40/94 115 artiklassa säädetty viraston kieliä koskeva sääntely ei ole täysin lainvastainen, valittaja vaatii toissijaisesti yhteisöjen tuomioistuinta vahvistamaan ainakin sen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on toiminut lainvastaisesti, kun se ei ole todennut tämän artiklan 4 kohdan toista virkettä lainvastaiseksi. Valittajan mukaan tämä virke on paitsi syrjintäkiellon vastainen myös ristiriidassa sen periaatteen kanssa, joka on ollut 115 artiklan 1 kohdan ja 4 kohdan

ensimmäisen virkkeen pohjana ja jonka mukaan menettelyn kieli on yhteisön tavaramerkkiä koskevaa hakemusta jätettäessä käytetty kieli. Tämän artiklan 4 kohdan toinen virke tekee tästä periaatteesta merkityksettömän, mistä on osoituksena viraston vakiintunut käytäntö. Tämän perusteella 115 artiklan eri säännökset ovat siis keskenään ristiriitaisia.

60 Helleenien tasavalta, joka on ensimmäisessä oikeusasteessa tukenut väliintulijana valittajan vaatimuksia, toteaa jakavansa suurimman osan valittajan valituksessaan esittämistä näkemyksistä ja on samaa mieltä erityisesti yhdenvertaisuusperiaatteen ja syrjintäkiellon periaatteen osalta. Se korostaa, että monikielisyys on välttämätön tekijä sen turvaamisessa, että lakia tosiasiallisesti noudatetaan yhteisön oikeusjärjestyksessä, koska useita primaarioikeuden ja johdetun oikeuden oikeussääntöjä sovelletaan suoraan jäsenvaltioiden sisäisissä oikeusjärjestyksissä.

61 Helleenien tasavallan mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on näin ollen virheellisesti katsonut, että asetus N:o 1 on pelkkä yksittäinen säädännäisen oikeuden säädös; näin todetessaan se näyttää unohtavan primaarioikeuden perusperiaatteet, jotka heijastuvat kaikkiin yhteisön oikeussääntöihin.

62 Helleenien tasavalta muistuttaa sitä, miten tärkeää kansalaiselle on se, että hän saa selville häntä koskevien säännösten sisällön äidinkielellään, eli kyse on oikeusperiaatteesta, jonka mukaan kaikkien oletetaan tuntevan lain sisällön. Se korostaa myös kansalaisten kielellisten oikeuksien merkitystä yhteisössä, jonka tarkoituksena on, että päätökset tehdään "mahdollisimman lähellä kansalaisia", ja sitä, että yhteisön toimielinten on noudatettava toiminnassaan avoimuusperiaatetta.

63 Helleenien tasavallan mukaan se, että harkitusti vähennetään kielten lukumäärää, on ristiriidassa niiden päämäärien kanssa, joita yhteisö tavoittelee EY:n

perustamissopimuksen 126 artiklan (josta on tullut EY 149 artikla) nojalla; kyseisen artiklan mukaanhan yhteisö kunnioittaa jäsenvaltioiden kielellistä monimuotoisuutta. Helleenien tasavalta muistuttaa myös siitä, että yhteisön oikeuden tulkintaa koskevassa oikeuskäytännössään yhteisöjen tuomioistuin on aina tukenut kielten yhdenvertaisuutta.

64 Helleenien tasavalta esittää myös, että koska virasto on yhteisön elin, siihen pitäisi olla mahdollista soveltaa analogisesti perustamissopimuksen 4 ja 8 d artiklaa.

65 Virasto ja sitä tukevat väliintulijat ovat eri mieltä valittajan kanssa, ja ne esittävät eri perustein, että toinen valitusperuste on jätettävä kokonaan tai osittain tutkimatta. Ensimmäisenä perusteluna tälle on se, että valittajalla ei ole intressiä vaatia, että asetuksen N:o 40/94 115 artiklan 4 kohdan toinen virke todetaan lainvastaiseksi. Viraston mukaan riidanalaisen päätöksen lainvastaisuus ei voi johtua tämän säännöksen mahdollisesta lainvastaisuudesta, koska riidanalainen päätös ei perustu tähän säännökseen. Espanjan kuningaskunta ja virasto väittävät lisäksi, että valittaja ei ole osoittanut, että tämän säännöksen soveltaminen olisi tässä asiassa aiheuttanut hänelle vahinkoa. Virasto täsmentää tältä osin, että koska valittaja oli ilmoittanut, että hän haluaisi saada tiedonannot sillä kielellä, jolla hän oli jättänyt yhteisön tavaramerkkiä koskevan hakemuksen, ja koska virastolla ei ollut painavia ja pakottavia syitä olla noudattamatta tätä pyyntöä, virasto käytti hollannin kieltä eli hakemuskieltä laatiessaan varsinaiset menettelyasiakirjat eli myös menettelyyn liittyvät päätökset.

66 Viraston ja komission mukaan tämän valitusperusteen ensisijainen osa on jätettävä tutkimatta myös siksi, että valittaja ainoastaan toistaa ensimmäisessä oikeusasteessa esittämiään perusteluja. Neuvoston mukaan sitä vastoin valitusperusteen tämä osa on jätettävä tutkimatta siksi, että valittaja ei ole ilmoittanut, missä valituksenalaisen tuomion osissa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ratkaisi asian sellaisten oikeussääntöjen vastaisesti, joita sen on noudatettava.

67 Valitusperusteen toissijaisesta osasta neuvosto toteaa, että se on päällekkäinen ensimmäisen valitusperusteen kanssa. Komission mukaan se on jätettävä tutkimatta siksi, että valittaja ei ole riitauttanut valituksenalaisen tuomion 33 kohtaa, jossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että lainvastaisuusväite on jätettävä tutkimatta siltä osin kuin se koskee asetuksen N:o 40/94 115 artiklan muita kohtia kuin sen 3 kohtaa.

68 Asiakysymyksen osalta virasto esittää, että valittaja ei ole osoittanut, millä tavalla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen katsoessaan, että viraston kieliä koskeva sääntely on keino, joka on oikeutetun päämäärän saavuttamiseksi tarpeellinen, sen saavuttamiseen soveltuva ja oikeassa suhteessa siihen. Viraston mukaan valittaja on tiukentanut näkemyksiään siitä, mitä hän esitti ensimmäisessä oikeusasteessa, koska nyt hän esittää valituksensa tueksi, että lainsäätäjän ainoana vaihtoehtona oli se, että kaikissa viraston menettelyissä käytettäisiin yhtä kieltä.

69 Neuvosto viittaa siihen, mitä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on todennut valituksenalaisen tuomion 57—64 kohdassa. Yhteisön kasvilajikevirastossa sovellettavan kieliä koskevan sääntelyn osalta neuvosto toteaa, että tästä järjestelystä päätettäessä on otettu huomioon se, että kaksiasianosaissuhde on poikkeuksellinen menettelyissä, joista säädetään kasvinjalostajanoikeuksia koskevassa yhteisön lainsäädännössä.

70 Yhdenvertaisuusperiaatteesta, jonka mukaan samanlaisia tapauksia ei saa kohdella eri tavalla ilman perusteltua objektiivista syytä, Espanjan kuningaskunta esittää, että on selvää, että kutakin kieltä puhuvien yhteisön kansalaisten ja myös muiden valtioiden kansalaisten lukumäärät vaihtelevat.

71 Espanjan kuningaskunta myöntää, että viraston kieliä koskevassa sääntelyssä kohdellaan eri tavalla tiettyjä kieliä, mutta se katsoo, että kohtelu ei ole siinä

määrin erilaista kuin valittaja väittää. Virasto voi hakijan puoleen kääntyessään käyttää sitä toista kieltä, joka on ilmoitettu yhteisön tavaramerkkiä koskevassa hakemuksessa, mutta on melko varmaa, että tavaramerkkiasiamies osaa yhtä viraston kielistä. On siis harvinaista, että viraston asiakirjat täytyisi kääntää. Käännökset ovat tarpeen vain silloin, kun menettelyssä on toinenkin asianosainen, mutta tällaisessa tilanteessa käännösten tarve ulottuu myös tähän toiseen asianosaiseen.

72 Kohtelun erot ovat siis lieviä, eikä valittaja ole Espanjan kuningaskunnan mukaan tuonut esiin sellaista, mikä kyseenalaistaisi ne ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päätelmät, jotka koskevat kohtelun erot oikeuttavaa objektiivista syytä. Lisäksi se korostaa, että neuvosto on toiminut toimivaltansa rajoissa ja että sen valitsema kriteeri — eli viisi yleisintä yhteisössä ja sen ulkopuolella käytettyä kieltä — on järkevä.

73 Espanjan kuningaskunta toteaa, että valittaja ei ole esittänyt, millainen hänen mielestään on tarkoitukseensa soveltuva ja oikeasuhteinen järjestelmä, joka mahdollistaa viraston toiminnan. Valittajan perustelut ovat myös ristiriidassa niiden perustelujen kanssa, jotka hän on esittänyt ensimmäisessä oikeusasteessa, koska hän on nyt tuonut esiin mahdollisuuden valita yksi ainoa kieli eli englanti. Tämä näkemys asettaa kyseenalaiseksi kaikki valittajan perustelut, jotka koskevat kielten yhdenvertaisuuden periaatteen loukkaamista.

74 Komissio väittää myös, että tämä valitusperuste ei ole hyväksyttävissä. Kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on todennut valituksenalaisen tuomion 58 kohdassa, asetuksesta N:o 1 ei voida johtaa yhteisön oikeuden periaatetta. Syrjintäkiellon periaatteen loukkaamisen osalta komissio toteaa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on katsonut valituksenalaisen tuomion 60—63 kohdassa vakuuttavin perusteluin, että neuvosto oli tehnyt tarkoitukseensa soveltuvan ja oikeasuhteisen valinnan.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

75 Aluksi on syytä tutkia ne perustelut, jotka koskevat toisen valitusperusteen tutkimatta jättämistä.

76 Siitä väitteestä, ettei valittajalla ole intressiä vaatia, että asetuksen N:o 40/94 115 artiklan 4 kohdan toinen virke todetaan lainvastaiseksi, koska tämän säännöksen ja riidanalaisen päätöksen välillä ei ole oikeudellista yhteyttä, on todettava, että virasto esitti jo ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa oikeudenkäyntiväitteen sitä vaatimusta vastaan, että asetuksen N:o 40/94 115 artiklan todetaan olevan lainvastainen, ja viraston tätä koskevat perustelut on esitetty tiivistetysti valituksenalaisen tuomion 15—17 kohdassa. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi tämän näkemyksen kyseisen tuomion 24 ja 25 kohdassa, ja saman tuomion 32 ja 33 kohdassa se rajoitti tutkittavaksi otettavan lainvastaisuusväitteen ulottuvuutta. Kuten nyt esillä olevan asian osalta on todettu tämän tuomion 39 ja 40 kohdassa, asetuksen N:o 40/94 115 artiklan 4 kohdan toinen virke on yksi niistä säännöksistä, joissa määritetään toisen kielen valitsemista koskevan velvollisuuden laajuutta ja oikeusvaikutuksia ja joiden osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin otti lainvastaisuusväitteen tutkittavaksi valituksenalaisen tuomion 32 kohdan toisessa virkkeessä. Koska virasto ei ole asettanut kyseenalaiseksi näitä perusteluja ja koska se ei ole tuonut esiin syytä, jonka vuoksi se ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päätelmä, jonka mukaan riidanalaisen päätöksen ja valittajan riitauttaman velvollisuuden välillä on välitön oikeudellinen yhteys, olisi ristiriidassa yhteisön oikeuden kanssa, on syytä hylätä se väite, jonka mukaan valittajalla ei ole intressiä vaatia sitä, että kyseinen asetuksen N:o 40/94 säännös todetaan lainvastaiseksi.

77 Samoin on hylättävä se väite, jonka mukaan valittaja ei ole osoittanut kärsineensä vahinkoa siitä, miten virasto on nyt esillä olevassa asiassa soveltanut

asetuksen N:o 40/94 115 artiklan 4 kohdan toista virkettä. Tällä väitteellä ei nimittäin pyritä osoittamaan, että valitus tai jokin valitusperusteista on jätettävä tutkimatta, vaan sillä pyritään osoittamaan, että kantajan kanne olisi jo alkujaan pitänyt jättää tutkimatta. Tähän ei kuitenkaan ole vedottu ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, vaan tähän on vedottu ensimmäistä kertaa vasta yhteisöjen tuomioistuimessa. Tätä väitettä ei siksi voida tutkia, koska ensimmäistä kertaa vasta muutoksenhaun yhteydessä esitettynä sillä ei pyritä osoittamaan, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen harkitessaan, onko tällainen oikeudenkäyntiväite hyväksyttävä.

78 Toisin kuin virasto ja komissio väittävät, valituksessa ei myöskään pelkästään toisteta niitä perusteluja, jotka valittaja on esittänyt ensimmäisessä oikeusasteessa. Valittaja ei nimittäin vaadi, että hänen alkuperäinen kumoamisvaatimuksensa tutkittaisiin uudelleen, vaan hän on riitauttanut nimenomaisesti valituksenalaisen tuomion. Valituksen kohteena olevien tuomion kohtien osalta valituskirjelmästä ilmenee — toisin kuin neuvosto on väittänyt — selvästi, että valituksen kohteena ovat tuomion 61—64 kohta, jotka on myös toistettu valituskirjelmässä. Neuvosto on siis väärässä väittäessään, että valitus on liian epätäsmällinen, jotta yhteisöjen tuomioistuin voisi ratkaista sen.

79 Toisin kuin neuvosto on myös esittänyt, toisen valitusperusteen toissijainen osa, jolla valittaja riitauttaa asetuksen N:o 40/94 115 artiklan 4 kohdan toisen virkkeen laillisuuden, ei ole päällekkäinen ensimmäisen valitusperusteen kanssa, jossa valittaja riitautti ainoastaan sen, miten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tulkinnut tätä säännöstä.

80 Lopuksi sen väitteen osalta, jonka mukaan tämän valitusperusteen toissijainen osa on jätettävä tutkimatta siksi, että valittaja ei ole riitauttanut valituksenalaisen tuomion 33 kohtaa, on riittävää viitata tämän tuomion 39 ja 40 kohtaan ja

todeta, että valitusperusteen tämä osa voidaan ottaa tutkittavaksi sikäli kuin valittaja riitauttaa ne oikeusvaikutukset, joita aiheutuu asetuksen N:o 40/94 115 artiklan 3 kohdassa asetetusta velvollisuudesta ilmoittaa toinen kieli jätettäessä yhteisön tavaramerkkiä koskevaa hakemusta.

81 Valitusperusteen asiasisällön osalta on aluksi korostettava, että kun otetaan huomioon tässä tuomiossa jo ensimmäisen valitusperusteen osalta esitetty, toinen valitusperuste koskee vain viraston kieliä koskevan sääntelyn laillisuutta siltä osin kuin sen mukaan on valittava toinen kieli, jota mahdollisesti käytetään menettelyn kielenä väite-, menettämis- ja mitättömyysmenettelyissä ja jota käytetään asetuksen N:o 40/94 115 artiklan 4 kohdan toisessa virkkeessä mainituissa "kirjallisissa tiedonannoissa". On siis tutkittava, loukataanko tällä sääntelyllä kielten yhdenvertaisuuden periaatetta, sellaisena kuin valittaja on sen määritellyt.

82 Kuten valittaja on todennut, perustamissopimuksessa on useita viittauksia kielten käyttöön Euroopan unionissa. Näiden viittausten ei voida kuitenkaan katsoa ilmentävän sellaista yhteisön oikeuden yleistä periaatetta, jolla taataan jokaiselle kansalaiselle oikeus siihen, että kaikki asiakirjat, jotka saattavat vaikuttaa hänen etuihinsa, laaditaan hänen kielellään kaikissa olosuhteissa.

83 Kansalaisten ja yhteisön toimielinten ja elinten välisten suhteiden osalta perustamissopimuksen 8 d artiklassa, sellaisena kuin se on Amsterdamin sopimuksen perusteella, edellytetään erityisesti, että toimielimet ja tietyt elimet käyttävät kirjeenvaihdossaan unionin kansalaisten kanssa yhtä perustamissopimuksen 248 artiklassa tarkoitetuista kielistä. Tätä määräystä, joka ei ollut vielä voimassa riidanalaisen päätöksen tekohetkellä, ei kuitenkaan sovelleta yleisesti kaikkiin edellä mainittuihin unionin elimiin. Sitä ei erityisesti sovelleta virastoon, kuten

ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on perustellusti todennut valituksenalaisen tuomion 64 kohdassa.

84 Lisäksi perustamissopimuksen 217 artiklan mukaan neuvosto vahvistaa yksimielisesti yhteisön toimielimissä käytettäviä kieliä koskevan sääntelyn. Neuvosto on antanut tämän määräyksen nojalla asetuksen N:o 1, jonka 1 artiklassa määritetään yhteisön toimielinten viralliset kielet ja työkielet. On huomattava, että nämä viralliset kielet eivät täysin vastaa perustamissopimuksen 8 d ja 248 artiklassa tarkoitettuja kieliä.

85 Lisäksi asetuksessa N:o 1 ja erityisesti sen 4 artiklassa edellytetään, että asetukset ja muut yleisesti sovellettavat säädökset laaditaan unionin virallisilla kielillä. Tästä säännöksestä ja EY:n perustamissopimuksen 191 artiklasta (josta on tullut EY 254 artikla) — jonka mukaan EY:n perustamissopimuksen 189 b artiklassa (josta on muutettuna tullut EY 251 artikla) määrätyssä menettelyssä annetut asetukset, direktiivit ja päätökset on julkaistava *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* — luettuna yhdessä asetuksen N:o 1 5 artiklan kanssa, jossa säädetään tämän lehden julkaisemisesta virallisilla kielillä, seuraa, että yksittäistapauksessa tehtyä päätöstä ei välttämättä ole laadittava kaikilla virallisilla kielillä, vaikka tällainen päätös voisi vaikuttaa niihin oikeuksiin, joita on muulla kuin päätöksen adressaattina olevalla unionin kansalaisella eli esimerkiksi adressaatin kanssa kilpailevassa asemassa olevalla talouden toimijalla.

86 Se, että toimielin käyttää suhteissaan kansalaiseen hänen kieltään, ei näin ollen ratkaise kaikkia niitä kielellisiä ongelmia, joita kansalaiset kohtaavat unionin toimielinten tai elinten toiminnan yhteydessä. Juuri tällaisesta ongelmasta on kyse nyt käsiteltävänä olevassa asiassa, koska — ottamatta lukuun asetuksen N:o 40/94 115 artiklan 4 kohdan toisessa virkkeessä mainittuja "kirjallisia tiedonantoja", joita käsitellään myöhemmin tämän tuomion 98 kohdassa —

viraston kieliä koskevaa sääntelyä ei voida riitauttaa siltä osin, miten virasto asioi suoraan hakijan kanssa, sillä menettely on vietävä läpi sillä hakijan valitsemalla kielellä, jolla hän on tehnyt yhteisön tavaramerkkiä koskevan hakemuksensa. Tämä sääntely on sitä vastoin riitautettu siltä osin kuin se sääntelee suhteita useiden, mahdollisesti erikielisten henkilöiden välillä väite-, menettämis- ja mitättömyysmenettelyiden yhteydessä.

87 Sen tueksi, että on olemassa kielten yhdenvertaisuuden periaate, ei voida myöskään vedota perustamissopimuksen 248 artiklan toiseen kohtaan, sellaisena kuin se on Amsterdamin sopimuksen perusteella, eikä yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöön yhteisön oikeuden tulkinnan alalla. Näin on siksi, että vaikka kaikki tekstin todistusvoimaiset kielitoisinnot on otettava huomioon samalla tavoin tämän tekstin tulkinnassa, tämä koskee vain sitä tilannetta, että tällaisia toisintoja on olemassa ja että ne ovat todistusvoimaisia. Vaikka siis yksittäistapausta koskeva päätös julkaistaan Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä ja vaikka se näin ollen käännetään kaikille kielille tietojen antamiseksi kansalaisille, ainoastaan se kieli, jota on käytetty asianomaisessa menettelyssä, on todistusvoimainen, ja ainoastaan sitä käytetään tämän päätöksen tulkinnassa.

88 Lisäksi on otettava huomioon se seikka, että yhteisön tavaramerkkiä koskeva järjestelmä on perustettu siksi, että palveltaisiin talouden toimijoiden etuja, eikä sitä siis ole perustettu kaikkien kansalaisten etujen ajamiseksi; talouden toimijoilla ei myöskään ole velvollisuutta käyttää tätä järjestelmää.

89 Vaikka nimittäin yksinoikeuden tavaramerkin käyttöön antaa viranomainen, tavaramerkkioikeus on pääsääntöisesti väline, jota talouden toimijat käyttävät voiton saamiseksi elinkeinotoiminnassaan. Siksi olisi sallittua, että lainsäätäjä edellyttää, että talouden toimijat itse vastaavat kokonaan tai ainakin osittain

niistä kustannuksista, joita aiheutuu yhteisön tavaramerkkien rekisteröimiseksi perustetun elimen toiminnasta.

90 Asetuksen N:o 40/94 viidennen perustelukappaleen mukaan "tavaramerkkejä koskeva yhteisön oikeus ei kuitenkaan korvaa tavaramerkkejä koskevaa jäsenvaltioiden oikeutta; ei vaikuta perustellulta velvoittaa yrityksiä rekisteröimään tavaramerkkejään yhteisön tavaramerkeiksi, koska kansalliset tavaramerkit ovat tarpeen yrityksille, jotka eivät halua tavaramerkilleen yhteisönlaajuista suojaa".

91 Yhteisön tavaramerkin kaltainen väline, jonka yhteisön lainsäätäjä on antanut talouden toimijoiden käyttöön ja jonka avulla ne voivat välttää sen, että niiden on haettava useita kansallisia tavaramerkkejä ja vastattava näihin liittyvistä käännöskustannuksista (ks. tältä osin vastaavasti ne perustelut, jotka BASF AG on esittänyt eurooppapatenttijulkaisujen käännöskustannusten osalta ja jotka sisältyvät asiassa C-44/98, BASF, 21.9.1999 annetun tuomion [Kok. 1999, s. I-6269] 12 kohtaan), on kuitenkin talouden toimijoiden kannalta kiinnostava. Tästä on riittävänä osoituksena se, että viraston perustamisen jälkeen yhteisön tavaramerkkiä koskevien hakemusten määrä on ollut huomattava ja suurempi kuin alkujaan ajateltiin.

92 Kaikista näistä seikoista ilmenee, että viraston kaltaisen elimen kieliä koskeva sääntely perustuu siihen, että on etsitty vaikeasti löydettävää mutta tarpeellista tasapainoa ensinnäkin menettelyn kustannuksiin liittyvien talouden toimijoiden intressien ja yleisten intressien välillä ja toiseksi yhteisön tavaramerkkiä hakevien talouden toimijoiden intressien ja muiden talouden toimijoiden intressien välillä siltä osin kuin kyse on oikeuksia antavien asiakirjojen käännösten saatavuudesta tai menettelyistä, joissa on mukana useita talouden toimijoita, kuten asetuksessa N:o 40/94 tarkoitetuista väite-, menettämis- ja mitättömyysmenettelyistä.

93 Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on todennut perustellusti valituksenalaisen tuomion 62 kohdassa, että kun neuvosto on määrittänyt ne yhteisön viralliset kielet, joita saadaan käyttää menettelykielinä väite-, menettämis- ja mitättömyysmenettelyssä niissä tilanteissa, joissa asianosaiset eivät ole sopineet käytettävästä kielestä, neuvosto on pyrkinyt siihen hyväksyttävään tavoitteeseen, että löydettäisiin asianmukainen kieliä koskeva ratkaisu siihen ongelmaan, joka aiheutuu tällaisen sopimuksen puuttumisesta.

94 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on myös katsonut perustellusti valituksenalaisen tuomion 63 kohdassa, että vaikka neuvosto onkin päätynyt kohtelemaan yhteisön virallisia kieliä eri tavoin, se on tehnyt tarkoitukseensa soveltuvan ja päämääräänsä oikein suhteutetun valinnan, kun se on valinnut ainoastaan ne kielet, joita osataan eniten Euroopan yhteisössä.

95 Näin ollen valittajan väite, jonka mukaan yhden ainoan kielen valitseminen viiden kielen sijasta olisi ollut vähemmän syrjivää, ei ole merkityksellinen.

96 Lopuksi asetuksen N:o 40/94 115 artiklan 4 kohdan toisessa virkkeessä mainituista tiedonannoista on muistutettava, että kuten tämän tuomion 45 ja 47 kohdassa on todettu, tällaisen tiedonannon käsitettä on tulkittava suppeasti, ja se voi kattaa vain sellaiset asiakirjat, joita ei voida rinnastaa menettelyasiakirjoihin. Koska toisen kielen käyttäminen tällaisessa yhteydessä ei voi vahingoittaa yhteisön tavaramerkkiä hakeneen oikeussubjektin oikeudellisia intressejä, tästä seuraa, että erilainen kohtelu, joka voi aiheutua toisen kielen käyttämisestä, on vähämerkityksellistä ja joka tapauksessa perusteltua viraston toimintaan liittyvistä syistä.

97 Kaiken edellä esitetyn perusteella myös toinen valitusperuste on hylättävä perusteettomana.

*Liitännäinen peruste, joka koskee perustelujen puuttumista*

Helleenien tasavallan lausumat

98 Helleenien tasavalta on esittänyt liitännäisen kumoamisperusteen, joka koskee sitä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen, kun se ei ole ottanut huomioon sitä perustetta, jonka mukaan lainvastaista säännöstä eli asetuksen N:o 40/94 115 artiklaa ei ole perusteltu, tai ainakin kun se ei ole omasta aloitteestaan tutkinut tätä perustetta.

99 Helleenien tasavalta muistuttaa, että se oli väliintulijana ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa jo todennut, että asetuksessa N:o 40/94 tehtyä kielten käyttömahdollisuuksien rajoitusta ei ole asianmukaisesti perusteltu ja että ei ole löydettävissä sellaisia kriteerejä, joiden vuoksi tämä rajoitus on tehty, eikä syitä etusijan antamiselle tietyille kielille. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei kuitenkaan ottanut huomioon Helleenien tasavallan näkemyksiä, eikä se myöskään tutkinut omasta aloitteestaan kysymystä asetuksen N:o 40/94 perustelemisesta, vaikka kyse on ordre public -tyyppisestä perusteesta, jonka yhteisön lainkäyttöelin voi tutkia omasta aloitteestaan tai jonka tutkimiseen sillä on jopa velvollisuus.

100 Kun ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on sitä vastoin valituksenalaisen tuomion 62 ja 63 kohdassa esittänyt perusteluja, jotka koskevat lainsäätäjän tavoitteita, se ei ole tutkinut lainvastaiseksi väitetyn asetuksen perusteluja, vaan se on perustellut asetusta omalla näkemyksellään, jota ei ole löydettävissä itse asetuksesta; yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut, että tällainen menettely ei ole sallittu (asia C-164/98 P, DIR International Film ym. v. komissio, tuomio 27.1.2000, Kok. 2000, s. I-447).

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

101 On totta, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole nimenomaisesti vastannut siihen väitteeseen, joka koskee lainvastaiseksi väitetyn asetukseen N:o 40/94 sisältyvän säännöksen perustelujen puuttumista. On kuitenkin todettava, että tämä väite oli osa sen perusteen käsittelyä, joka oli tulkittavissa niin, että se koski suhteellisuusperiaatteen loukkaamista. Koska kyse on puhtaasti oikeudellisesta perusteesta, myös menettelyn tässä vaiheessa on mahdollista, että yhteisöjen tuomioistuin ratkaisee tämän perusteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen laiminlyönnistä riippumatta.

102 Tältä osin on huomattava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perusteluvelvollisuuden laajuus riippuu siitä, minkälaisesta toimesta on kysymys, ja silloin kun kyseessä ovat soveltamisalaltaan yleiset toimet, riittää, kun perusteluissa osoitetaan toisaalta kokonaistilanne, joka johti toimen antamiseen, ja toisaalta ne yleiset tavoitteet, joihin toimella pyritään. Jos kanteen kohteena olevasta toimesta käy pääosin ilmi toimielimen tavoittelema päämäärä, olisi kohtuutonta vaatia, että erilaiset tekniset valinnat perustellaan erikseen (ks. mm. asia C-150/94, Yhdistynyt kuningaskunta v. neuvosto, tuomio 19.11.1998, Kok. 1998, s. I-7235, 25 ja 26 kohta ja asia C-168/98, Luxemburg v. parlamentti ja neuvosto, tuomio 7.11.2000, Kok. 2000, s. I-9131, 62 kohta).

103 Nyt käsiteltävänä olevan asian osalta on todettava, että viraston kieliä koskevan sääntelyn sisältävät asetuksen N:o 40/94 säännökset ovat sellaisia, että sääntelyn perustana olevat syyt ilmenevät niistä riittävällä tavalla ja että niiden valvonta on riittävällä tavalla mahdollista.

104 Valituksenalaisen tuomion 62 ja 63 kohdasta on todettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole niissä pyrkinyt korjaamaan riidanalaisen säännöksen perustelujen puuttumista, vaan sen tarkoituksena on ollut tutkia tämän säännöksen oikeasuhteisuus, mikä edellyttää välttämättä sitä, että tutkitaan yhteisön lainsäätäjän oletetut tavoitteet.

105 Tästä seuraa, että Helleenien tasavallan esittämä liitännäinen peruste ei ole perusteltu.

## Oikeudenkäyntikulut

106 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdassa, jota sovelletaan muutoksenhakumenettelyyn saman työjärjestyksen 118 artiklan perusteella, määrätään, että asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska virasto on vaatinut oikeudenkäyntikulujen korvaamista ja koska valittaja on hävinnyt asian, valittaja on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

107 Asiassa väliintulijana esiintyneet Helleenien tasavalta, Espanjan kuningaskunta, neuvosto ja komissio vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan työjärjestyksen 69 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Valitus hylätään.**

2) **Valittaja velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

3) **Helleenien tasavalta, Espanjan kuningaskunta, Euroopan unionin neuvosto ja Euroopan yhteisöjen komissio vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

| | | |
|---|---|---|
| Rodríguez Iglesias | Puissochet | Wathelet |
| Schintgen | Timmermans | Gulmann |
| Edward | La Pergola | Jann |
| Skouris | Macken | Colneric |
| von Bahr | Cunha Rodrigues | Rosas |

Julistettiin Luxemburgissa 9 päivänä syyskuuta 2003.

R. Grass — kirjaaja

G. C. Rodríguez Iglesias — presidentti